

Travellin' Thru

Bij Concerto in de Utrechtsestraat hadden ze soms de merkwaardigste platen. Ergens half jaren zestig kocht ik daar een box met twee LP's van Pete Seeger. Een rode kartonnen doos, met een onduidelijke foto van Seeger en zijn banjo. Het leek een beetje op huisvlijt. Van het label, XTRA, had ik nog nooit gehoord.

Seeger kende ik van de CBS-LP *We Shall Overcome, recorded live at His Historic Concert in Carnegie Hall, June 8, 1963*. Een beroemd concert. Veel later is het door CBS-SONY in zijn geheel uitgebracht op 2 CD's, maar op de oorspronkelijke *We Shall Overcome*-LP uit 1963 stond slechts een deel van het concert. Als je die twee releases vergelijkt, vind je een aardig bewijs dat méér niet altijd beter is. Die oude LP waarop de intropraatjes van Seeger grotendeels waren weggelaten, waarop een paar onvolkomenheden weg waren gemixt, waarop een afwijkende volgorde was gekozen en waarop het concert ingedikt was tot 13 tracks, creëerde een indrukwekkend concert, veel beter om keer op keer naar te luisteren dan de complete uitgave van 40 jaar later. Het geluid was trouwens ook beter, de digitale remix klinkt nogal vlak.

Maar goed. De naam Pete Seeger kende ik dus. *We Shall Overcome* was een van mijn meest gedraaide platen en zo kocht ik zonder meer die box bij Concerto.

De twee LP's in die huisvlijtachtige box bleken een merkwaardige collectie van de meest uiteenlopende songs te bevatten, live- en studio-opnames door elkaar, folksongs uit allerlei landen, politieke songs, blues en nog meer. Met als voornaamste gemeenschappelijke kenmerk: een niet echt geweldige opnamekwaliteit. Van wanneer die XTRA opnames waren heb ik niet kunnen achterhalen, maar ze leken duidelijk van eerder dan de CBS-plaat.

XTRA, ontdekte ik later, was een discountlabel van het Britse Transatlantic en de box is waarschijnlijk verschenen in 1966. De opnames kwamen van Folkways en er is mogelijk wat gedoe geweest over de licentierechten. Of het daardoor komt weet ik niet, maar zover ik kan nagaan zijn deze tracks nadat XTRA in 1974 werd opgeheven nooit meer uitgebracht. Jammer, want het was grotendeels best goed materiaal. Ik ben de box intussen kwijt geraakt, maar gelukkig had ik indertijd de muziek overgenomen op cassette.

Het tweede nummer op kant 3 van de LP's was *Poor Wayfaring Stranger*. Volgens de hoes heet het hier *Travellin' Thru*. Het is een oude gospelsong die oorspronkelijke zo gaat:

I'm just a poor wayfaring stranger
I'm traveling through this world of woe
Yet there's no sickness, toil nor danger
In that bright land to which I go
I'm going there to meet my Saviour
To sing his praise forever more
I'm just a-going over Jordan
I'm just a-going over home

Pete Seeger zingt de song op deze nauwelijks bekende plaat a capella met een nieuwe tekst met heel andere strekking. Die versie heb ik nergens anders terug kunnen vinden:

I'm just a poor wayfaring stranger
Traveling through this world of woe
And everywhere I go there's danger

For all the people that I know.
And everywhere the sound of thunder
Will make the young hearts start with fear
And all the older ones will wonder
Perhaps the crack of doom is near.

Now there are those who say that freedom
Is not for all but just for some
And while they wrap the flag around them
They'd blow the world to kingdom come.
And there are those in this great nation
Who say it's for a favored few
And not for poor wayfaring strangers
Who do not think the way they do.

I'm just a poor wayfaring stranger
But there are millions just like me
And old Tom Paine still walks among us
And Jefferson and Liberty.

Eind jaren '50, begin jaren '60 was de zwartste periode van de koude oorlog. De verwijzing naar de angst voor ondergang van de wereld sloeg op een reële vrees voor nucleaire vernietiging die door velen gedeeld werd. En minstens even reëel was Seeger's verwijzing naar de verloedering van de Amerikaanse revolutie. Iedereen die links was werd in de gaten gehouden door de FBI, werd op zwarte lijsten gezet en werd het onmogelijk gemaakt op te treden of te publiceren. Het verschijnen van het *We Shall Overcome* album op CBS in '63 en het succes daarvan waren in feite een van de eerste tekenen van de ommezwaai die razendsnel naderde. De tijden gingen veranderen. Een ommezwaai die ondertussen trouwens al lang weer is teruggedraaid, zodat we nu weer bijna terug zijn bij de ellende van die jaren '50 en vroege jaren '60: nucleaire oorlogsdreiging en rechten en grondwetten die opzij worden geschoven alsof het niks is. Ook arme rondtrekkende vreemdelingen zijn er nu meer dan ooit. En opnieuw zijn er mensen die zich in de vlag van vrijheid hullen maar vinden dat die vrijheid niet geldt voor iedereen, maar slechts voor sommigen die net zo denken als zij. Ook kun je je met recht afvragen of er nog wel iemand is die weet wie Tom Paine was, of wat Jefferson gezegd heeft over de scheiding tussen kerk en staat. Zeker in Amerika, waar het juist de fundamentalisten en Trump-aanhangers zijn die zich beroepen op de historische wortels van die 'great nation', schijnen steeds minder mensen nog te weten wat vrijheid echt betekent. Ik draai dit nummer van Seeger soms als de TV en de krant me weer eens droevig stemmen en als ik terugdenk aan de zwarte jaren vijftig toen ik op straat als 8-jarige werd uitgescholden omdat mijn familie bekend stond als communist en toen oprechte en vrijheidslievende artiesten als Seeger het optreden onmogelijk werd gemaakt. Het biedt me iedere keer hoop om door dit nummer te horen dat er altijd sommigen zijn die volhouden, vanaf Tom Paine tot Pete Seeger.